

25/2019. (VII.10.) SÜMEGI
Aranykor

Javaslat a Sümegi Helvi Értéktárba történő felvételhez

I.) A javaslattevő adatai:

1. A javaslatot benyújtó (személy / intézmény / szervezet / vállalkozás) neve:

Varga Istvánné Bakos Margit

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó adatai:

Név: Varga Istvánné Bakos Margit

Cím: Sümeg, Lukonich Gábor u. 17. 8330

Tel.: 06 30 308 1334

E-mail: varistvan@t-online.hu

II.) A települési érték adatai:

1. A települési érték megnevezése:

Horváth László ének-zenetanár munkássága

2. A települési érték kategóriák szerinti besorolása:

- ☐ Agrár- és élelmiszergazdaság
- ☐ Egészség és életmód
- ☐ Épített környezet
- ☐ Ipari és műszaki megoldások
- ☒ Kulturális örökség
- ☐ Sport
- ☐ Természeti környezet
- ☐ Turizmus

3. A települési érték fellelhetőségének helye:

Sümeg, Ramasserter Vince Iskola

4. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása (a sorok bővíthetők):

Horváth László kántor- tanító, ének-zenetanár, karvezető, Sümeg város díszpolgára 1914. szeptember 19-én született Pápán. Iskoláit szülővárosában, majd Budapesten végezte; tanítói oklevelet 1933-ban szerzett. Általános iskolai tanári képesítését 1955-ben kapta meg.

Kezdetben hazitanítói munkát végzett, majd állam- segédtanító a Zala megyei Bocskán 1935 és 1940 között. Sümegi pályafutása 1940-ben kezdődött, ahol haláláig /1987. április 1./ élt. Először igazgatóhelyettes, majd tanulmányi főfelügyelő lett. A helyi önálló ipariskola igazgatója volt rövid ideig. Jobban érezte magát saját területén, a zeneoktatás világában. Az iskolai zenetanítás mellett magánórákat is adott, pl. Miller Lajos világhírű Kossuth- és Liszt-díjas operaénekest is ő tanította gyerekkorában zongorázni, majd később a Zeneakadémia-i felvételijére is ő készítette fel.

A tanár – diák kapcsolat hol szorosabban, hol lazábban, ma már az emlékek szintjén megmaradt. A művész úr igen nagy hálával emlékezik napjainkban is egykori tanárára.

Andor Éva operaénekes is vett órákat Laci bácsitól a Zeneakadémia-i felvételi vizsgája előtt, mivel a nyarakat Sümegen élő nagyszüleinél /Prácsér/ töltötte. A tanár úr élete végéig tartotta a művésznővel a kapcsolatot, a plébánia templomban hangversenve is volt.

Előfordult, hogy a jelentkező magántanítványokat nem megfelelő zenei adottságuk vagy szorgalmuk hiánya miatt vissza kellett utasítani, de ezt úgy tudta megtenni, hogy nem nehezteltek rá, belátta tanuló – szülő a tanár úr /Laci bácsi/ igazát. Volt, hogy a diák által választott hangszerrel egy másik hangszerre irányította át a gyereket, mondván, hogy a zenekarban most másik hangszeren játszó zenészre van szükség.

A Ramassetter Vince Általános iskolában az ének-zene oktatását olyan magas szintre emelte, hogy az 1959/1960-as tanévben Harsányi Sándorné és Illés Gyula kollégáival elindították az első ének-zene tagozatos osztályt. Tekinthetjük ezt a későbbi zeneiskola előfutárának, ami kezdetben a Ramassetter Iskola részeként működött, majd önállósodott.

Gyermek és ifjúsági énekkart vezetett magas színvonalon; járási és megyei körutalálkozók a Helikon versenyek első helyezettjei, aranyérmesei voltak.

A helyi tanulók, felnőttek szereplésével színpadra állított előadások zenei részét Laci bácsi rendezte. Pl. A bűvös kalapács, János vitéz, Hány János, Varázslámpa stb. Ezek az előadások nagyon színvonalasak voltak a rendezés, a prózai és zenei megvalósítás tekintetében egyaránt. Jelmezeket a fővárosból hoztak, és a kiváló díszletek is hozzájárultak a nagy sikerhez.

Zenei szervező munkája az iskola falain kívül, a városban élő felnőttek körében is népszerű volt. Az 1960-as években felnőtt színfónikus zenekart vezetett /tagja volt pl. dr. Zöldy Pál főorvos, Gémes László tanár, Hollo Miklós banki tisztviselő ... gyakran csatlakozott az étterem cigány-primása is/ Nem csak saját örömeikre zenéltek, rendszeresen felléptek városi rendezvényeken is.

Az ő nevéhez fűződik a ma is működő városi fúvószenekar elődjének megszervezése. Gyakran előfordult, hogy apa-fia illetve testvérek is együtt fújtak az együttesben.

A városban nagy tisztelet övezte személyt fürge mozgású fiatal éveiben, és lassabban bandukoló, méltóságteljes idős korában egyaránt. A felnőttek tisztelték egykori kántori tevékenységét, a diákok tanári – nevelő munkáját, aminek több generáció is részese lehetett. Szerette az embereket, nem nézte ki kicsoda, hanem azt, hogy milyen ember, nem csak a zenei tehetség számított. Az énekhanggal, jó hallással nem rendelkező tanítványaiból is zeneszerető /-értő/ embereket nevelt. Megérezte, hogy a muzsika hangjait belül kell éreznünk. Az ember életében a zene olyan fontos, mint a számtani egyszerség. A dalnak közösségformáló erejét sokszor átérték énekkaros diákjai, talán ezért is jártak szívesen a próbákra, fellépésekre akár vasárnap is. Tanítványai között szép számmal találunk zenetanárokat, akik tudatosan vagy zsigerből folytatják a nagy példakép munkáját.

Kollégái nagyon szerették humorát, tisztelték tudását, emberseges, empatikus viszonyulását a tanárokon kívül az iskola minden dolgozójához.

A város mindhárom oktatási intézményében tanított, az Ádám iskolában és a gimnáziumban óraadóként, még idős korában is!

Példás családi életet élt feleségével, rajongásig szerette lányát, Máriát /a sümegiek Zsupinak szövegét/, aki gyógyszerész lett; unokáit, akik hivatásszerűen nem követték az apa, nagypapa útját, de a zene iránt elkötelezett embereké váltak. Lánya, kezdeti lakásában, egy szobát szülei bútorával, tárgyival rendezett be. Hűségese őrizte a tanár édesapa személyes és hivatást őrző tárgyait. /zongora, hangszerek, kották, fényképek, elismerések, kedvenc fotói, bot, kalap.../

Emberi, tanári nagyságát, a városban végzett zenei munkásságát 1994-ben posztumusz díszpolgári cím adományozásával ismerte el a városvezetés a lakosság legnagyobb egyetértésével.

Születésének 100. évfordulóját a város, a Ramassetter Iskola, az Öregdiákok Baráti Köre egésznapos, tartalmas programokkal ünnepelte. Az iskola ének-zene termét Horváth László teremnek nevezte el, itt Varga Istvánné Bakos Margit egykori diák, kolléga, igazgató elevenítette fel a nagybetűs TANÁR és EMBÉR alakját. A temetőben, a sírnál Bebesi Józsefné igazgató Egerszegi Ferenc: A lámpás című versével

emlékezett. Az addig tíz tagú Szegedy Róza Énekkar 35-40 főre bővült, /azóta is többen oszlopos tagjaivá váltak a kórusnak, sümegi népdalokat adtak elő. /Laci bácsi ismert olyan sümegi nénit, aki Kodály Zoltánnak is énekelt, erről tanítványainak is mesélt ének órákon./

Németh József építész, az első zene tagozatos osztály tanulója idézte meg régi tanárát sok közös emléket felidézve, megköszönve egykori együttesük támogatását. Mondandóját a következő mondattal zárta: „Meseszerűen jósaős ember volt a tanár úr, Laci bácsi!”

Az emléknapi a plébánia templomban folytatódott. Rédey János lelkes tanítványként emlékezett, sőt egykori diáktársa, a ma már Kossuth-díjas filmrendező András Ferenc személyes élményeit, azt, hogy budapesti gimnazistaként mit köszönhet sümegi tanárának, is megosztotta az ünneplőkkel

A lelkes egyházi szolgálatát Bocskán kezdte, ahol Laci bácsi és pályája elején 5 évet töltött. Felidézte az ott élő emberek végtelen szeretetét, tiszteletét egykori tanítójuk iránt.

Miller Lajos világhírű operaénekes nem csak operarészletek elneklésével, hanem szavakkal is köszönetet mondott egykori tanárának.

Ratosi Ferenc polgármester szerint az az ember, akire ilyen szeretettel emlékeznek, nem hal meg, csak a teste távozott, az emberek szívében tovább él, és itt van köztünk.

Móznér Miklós zenetanár Tapolcán, egyik kolléganőjével négykezeset játszott, ezzel adózott Horváth László, a tanár, a barát emlékének.

Németh Géza USA-ban élő mérnök levelét testvére olvasta fel. Személyes élményei felelevenítése után „Derős, jósaős, nagyformátumú ember, „-nek nevezte egykori zenetanárát.

Dr.Horváth Mária, Laci bácsi lánya levelét dr.Benczik Sándor nyugalmazott patikavezető olvasta fel, melyben köszönetet mondott az ünnepség szervezőinek, a résztvevőknek és a városvezetésnek az ünnepség megszervezéséért. / Rossz egészségi állapota miatt nem tudott részt venni az ünneplésben./

A Szegedy Róza Énekkar dalai és a Sümegi Fúvószenekar, Püspöki János vezetésével, két számának elhangzása után Horváth László lakóházának falán emléktábla felépítésére került sor. Itt már sötétben néhány pisztakoló gyertya fényénél az ünneplők spontán éneklésével méltó módon zárult az ünnepség.

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett (a sorok bővíthetők)

Horváth László ének-zenetanár tanítványa, később kollégája voltam. Ő nevelt engem zeneszerető emberre. A 4. pontban leírtak alapján ajánlom őt az értéktárba felvenni

6. A települési értékkel kapcsolatos információkat megjelenítő források listája (honlapok, kiadványok)

Miklósi-Sikes Csaba: Sümegi ismeretek tára I.

A 100. születésnapon elhangzott beszédek: Németh Géza, Németh József, Miller Lajos, Rédey János, Varga Istvánné Bakos Margit visszaemlékezései

III.) Mellékletek:

1. A települési érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja (film, videó)

